

Bryssel 17.9.2020
COM(2020) 575 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN
TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE, ALUEIDEN KOMITEALLE JA
EUROOPAN INVESTOINTIPANKILLE**

Vuotuinen kestävä kasvun strategia 2021

I. Johdanto

Maailma on ajautunut covid-19-pandemian vuoksi äkilliseen ja syvään taantumaan. Jäsenvaltioiden ja EU:n tasolla toteutetuista vahvoista, koordinoituista ja innovatiivisista toimista huolimatta tilannetta leimaa epävarmuus erityisesti sen suhteen, kuinka kauan kriisi kestää ja miten se tarkalleen vaikuttaa elämäämme ja talouteemme. Meidän on suojeltava Euroopan kansalaisia, heidän terveyttään ja työpaikkojaan ja varmistettava samalla oikeudenmukaisuus, selviytymiskyky ja makrotalouden vakaus kaikkialla unionissa. Pandemia on levinnyt kaikkiin jäsenvaltioihin, mutta sen vaikutuksen laajuus sekä elpymisen vauhti ja vahvuus vaihtelevat huomattavasti eri alueilla.

Kesän 2020 talousennusteen mukaan euroalueen talous supistuu 8,7 prosenttia vuonna 2020 ja elpyy 6,1 prosenttia vuonna 2021. Koko EU:n talouden odotetaan supistuvan 8,3 prosenttia vuonna 2020 ja kasvavan 5,8 prosenttia vuonna 2021.¹ Myös työllisyystilanne heikkeni toisella vuosineljänneksellä enemmän kuin koskaan, vaikkakin paljon bruttokansantuotteen supistumisesta vähemmän. Tämä on sen ansiota, että jäsenvaltioissa, kuten myös EU:n uuden SURE-välineen² kautta, on otettu käyttöön ennennäkemättömiä tukia, ja koheesipolitiikan varojen käyttö on koronavirusinvestointialoitteen³ puitteissa ennennäkemättömän joustavaa. Talousnäköymien kannalta keskeisintä on, miten pandemia ja sen hillitsemiseen tähtäävät taloudellisen toiminnan rajoitukset kehittyvät. Kansallisen ja EU:n tason politiikkatuki on elpymisen kannalta ratkaisevan tärkeää. Kasvu- ja työllisyysnäköymät saanevat vauhtia siitä, että Eurooppa-neuvostossa saavutettiin 21. heinäkuuta 2020 yhteisymmärrys seuraavaa monivuotisesta rahoituskehiksestä ja Euroopan unionin elpymisvälineestä (Next Generation EU). Tätä aikaansaatuja käänteentekevää yhteisymmärrystä on nyt hyödynnettävä mahdollisimman hyvin unionin ja jäsenvaltioiden tasolla.

Unionin toimet ovat olleet määrätietoisia. Euroopan parlamentti ja neuvosto neuvottelevat parhaillaan seuraavasta monivuotisesta rahoituskehiksestä ja uudesta Next Generation EU -välineestä, jotta kaikkia säädöksiä koskeva työ saataisiin pikaisesti päätökseen. Se on saatava tehdyksi 1. tammikuuta 2021 mennessä, jotta ohjelmat saadaan ajoissa toimintaan. EU:n talousarvion rahoituskapasiteetin täysimittainen käyttöönotto on nopean ja kestävä elpymisen kannalta keskeisintä. Kun neuvosto on hyväksynyt omia varoja koskevan päätöksen, kaikkien jäsenvaltioiden on hyväksyttävä se valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti ennen kuin komissio voi aloittaa markkinarahoituksen lainaamisen Next Generation EU -välineen ohjelmien rahoittamiseksi. Next Generation EU -välineen nopea käyttöönotto riippuu siis siitä, kuinka nopeasti hyväksyminen tapahtuu.

Yksi tärkeimmistä elpymisen välineistä on elpymis- ja palautumistukiväline, joka muodostuu 672,5 miljardin euron lainoista ja etupainotteisesti elpymisen kannalta tärkeinä ensimmäisinä vuosina avustusten muodossa myönnettävästä taloudellisesta tuesta. Jäsenvaltiot sisällyttävät elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa kansalliset uudistusohjelmansa ja investointinsa, jotka on laadittu EU:n tavoitteiden mukaisesti ja joissa

¹ Euroopan talousennuste (kesä 2020), *European Economy – Institutional Paper*, 132 (heinäkuu).

² Neuvoston asetus (EU) 2020/672 eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena; 100 miljardia euroa taloudellista apua lainoina sitä pyytävälle jäsenvaltioille.

³ CRII ja CRII+, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, ja (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020.

keskitytään vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen. Välineellä tuetaan jäsenvaltioiden pyrkimyksiä tosiasiallisesti vahvistaa sosiaalista ja taloudellista palautumiskykyään ja siten talouksiensa kasvupotentiaalia ja työpaikkojen luomista – ja samalla edistää EU:n tavoitteita.

Elpymis- ja palautumistukiväline on osoitus siitä, että EU pyrkii päättäväisesti vastamaan haasteisiin yhteisellä lähestymistavalla. Sisämarkkinoiden toimintakyvyn säilyttäminen on ollut avainasemassa elpymisen käynnistämisen ja oikeudenmukaisen kilpailun varmistamisen kannalta ja myös siksi, että voidaan ehkäistä rajatylittävien arvoketjujen ja työntekijöiden ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden häiriintymine. Se edistää elintasojen nousujohteista lähentymistä ja estää taloudellisten toimintaedellytysten vääristymisen. Next Generation EU -välineen tuloksellisella täytäntöönpanolla voidaan kasvattaa bruttokansantuotetta 2 prosenttia vuoteen 2024 mennessä ja luoda 2 miljoonaa työpaikkaa muun muassa nopeuttamalla vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta.⁴ Tämän lisäkasvun arvioidaan tekevän elpymis- ja palautumistukivälineestä ajan mittaan omarahoitteen, kun se lisää talouden toimeliaisuutta ja jäsenvaltioiden ja EU:n verotuloja.

Nämä EU:n toimenpiteet on otettava käyttöön mahdollisimman nopeasti. Vaikka yhteisymmärrys elpymispaketista hillitsee osaltaan epävarmuutta, sen tuloksellinen toteuttaminen tulevina vuosina on ratkaisevan tärkeää elpymisen tukemiselle. Unionin välittömänä tavoitteena on tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että oikeanlaisten uudistus- ja investointiprioriteettien laatimisessa edistytään määrätietoisesti EU:n tavoitteiden mukaisesti. Sen jälkeen on varmistettava, että prioriteettien toteuttaminen on tuloksellista.

II. Euroopan elpymis- ja palautumistukiväline: EU:n tavoite on kilpailukykyinen kestävyys

Elpymis- ja palautumistukivälineen lähtökohtana on EU:n tavoite saavuttaa kilpailukykyinen kestävyys ja yhteenkuuluvuus uuden kasvustrategian, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, kautta. Siirtyminen kohti kestäväää ja osallistavaa talousmallia digitaalisten ja puhtaiden teknologioiden laajemman levittämisen ja käyttöönoton avulla voi tehdä Euroopasta siirtymien suhteen suunnannäyttäjän. Elpymis- ja palautumistukivälineen ei pitäisi merkitä poikkeamista covid-19-pandemiaa edeltävistä suunnitelmista, vaan sillä olisi vauhditettava toimia, joilla vastataan jo aiemmin olemassa olleisiin haasteisiin ja samalla vältetään kriisiin liittyviä uusia viivästyksiä. Vuoden 2020 kestävä kasvun strategiassa määriteltyjen neljän ulottuvuuden eli ympäristön kestävyuden, tuottavuuden, oikeudenmukaisuuden ja makrotalouden vakauden olisi jatkossakin ohjattava jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmia. Nämä painopisteet ovat talouspolitiikan EU-ohjausjakson keskeisiä periaatteita, ja niillä varmistetaan, että uudella kasvuohjelmalla saadaan ihmisten ja maapallon kannalta parhaita mahdollisia tuloksia.

Kilpailukykyinen kestävyys ja selviytymiskyky ovat saman kolikon kaksi puolta – covid-19-kriisi on osoittanut tämän. Selviytymiskyky tarkoittaa kykyä paitsi kestää haasteita ja suoriutua niistä, myös kykyä mukautua siirtymiin kestäväällä, oikeudenmukaisella ja

---

⁴ COM(2020) 456 final.

demokraattisella tavalla.⁵ Ne maat ja alat, joilla tämä kyky on muita heikompi, ovat myös kokeneet kriisistä selviämisen ja siihen vastaamisen vaikeammaksi kuin muut. Ilman asianmukaista reagointia tämä vaikuttaa niiden taloudelliseen ja sosiaaliseen suoriutumiseen tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. Selviytymiskyvyn erot EU:ssa vaikuttavat myös sosiaaliseen, taloudelliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen sekä euroalueella lähentymiseen ja yhteisen rahapolitiikan toimivuuteen. Elpymis- ja palautumistukivälineestä annetaan laajamittaista taloudellista tukea julkisille investoinneille ja uudistuksille ja samalla edistetään yhteenkuuluvuutta ja lähentymistä. Näin parannetaan jäsenvaltioiden talouksien ja yhteiskuntien selviytymiskykyä ja valmiutta tulevaisuuteen. On myös tarpeen vahvistaa joidenkin kriittisten toimitusketjujen kestävyys erityisesti aloilla, jotka ovat kaikkein altteimpia ulkoisille häiriöille.

Elpymis- ja palautumistukivälineen avulla korjataan kriisin aiheuttamia vahinkoja ja rakennetaan tuleville sukupolville parempaa tulevaisuutta. Nyt otettavalla lisävelalla halutaan puuttua välittömästi tulevien sukupolvien haasteisiin. Talouden käynnistämiseksi tarvittavilla mittavilla investoinneilla täytyy keventää heidän taakkaansa – ei tehdä siitä entistä raskaampaa. Tämän vuoksi elpymis- ja palautumistukivälineellä on ohjattava ja rakennettava seuraavaa sukupolvea varten kestävämpää, selviytymiskykyisempää ja oikeudenmukaisempää Eurooppaa Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Ilmasto- ja ympäristökriisin ratkaiseminen on aikamme suurin haaste, mutta samalla mahdollisuus elvyttää talouksia kestäväällä tavalla. Se edellyttää kaikilta yhteiskunnan toimijoilta Euroopassa ja kaikkialla maailmassa kiireellisiä ja jatkuvia toimia ihmisten terveyden, vaurauden ja hyvinvoinnin säilyttämiseksi. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma on EU:n poliittinen sitoumus ja vastaus tähän haasteeseen. Se on samalla Euroopan kasvustrategia, jonka tavoitteena on oikeudenmukainen ja vauras yhteiskunta sekä resurssitehokas ja kilpailukykyinen talous. Covid-19-kriisiin liittyvät taloudelliset toimet tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuuden nopeuttaa vihreää siirtymää. Kriisi edellyttää mittavia investointeja ja merkittäviä uudistuksia, joita EU:n elpymis- ja palautumistukiväline tukee laajalti. Vihreä siirtymä edellyttää uudistuksia julkisten ja yksityisten investointien ohjaamiseksi ilmasto- ja ympäristötoimiin sekä eri toimintapolitiikkojen perusteellisia muutoksia. Kriisin lyhyen aikavälin vahinkojen korjaamisen lisäksi elpymisvälineillä on ohjattava talous oikealle uralle kohti pitkän aikavälin kestävä kasvua ja työllisyyttä, jotta voidaan saavuttaa ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä ja katkaista talouskasvun ja luonnonvarojen käytön välinen kytkös. Tämä tarjoaa hyvän mahdollisuuden nykyaikaistaa teollisuuden perinteisiä toimintamalleja ja investoida innovatiivisiin vihreisiin teknologioihin ja aiempaa kestävämpään, digitaaliseen infrastruktuuriin. Näin nopeutetaan siirtymistä kestävämpään, selviytymiskykyisempään ja osallistavampaan Eurooppaan. Koska yksityisen kulutuksen osuus on yli puolet EU:n bruttokansantuotteesta, kestävämmät kulutusmallit ovat keskeinen edellytys tällaisen muutoksen mahdollistamiselle.

Digitaalinen siirtymä on avainasemassa vahvistettaessa EU:n ja sen jäsenvaltioiden sosiaalista ja taloudellista selviytymiskykyä, niiden kestävä kasvupotentiaalia ja työpaikkojen luomista. Covid-19-pandemia on nopeuttanut digitalisaatiokehitystä. Jäsenvaltioissa on toteutettu toimenpiteitä digitaalisen infrastruktuurin lujittamiseksi,

---

⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: vuotuinen strateginen ennakkointiraportti 2020 – edellytysten luominen Euroopan selviytymiskyvyn parantamiseksi.

järjestetty verkkokoulutusta ja tuettu pk-yrityksiä niiden digitalisointitoimissa. Kriisi on kuitenkin myös tuonut esiin puutteita ja haavoittuvuuksia. Talouksien ja yhteiskuntien digitaalisessa muutoksessa on edelleen eroja. Jäljellä olevat esteet ja infrastruktuurin epätasainen jakautuminen hidastavat edistymistä, ja Eurooppa on monien keskeisten digitaalisten valmiuksien tai palvelujen suhteen edelleen pitkälti riippuvainen muista alueista. Ainoa tapa varmistaa Euroopan tuottavuuden kasvu ja kilpailukyky ja siten turvata sen teknologinen itsenäisyys – keskeinen osa sen avointa strategista riippumattomuutta – on kehittää Euroopan tieteellisen ja teknologisen asiantuntemuksen pohjalta muutosvoimainen ja tulevaisuuteen suuntautuva tutkimus-, innovointi- ja levittämisstrategia.

Covid-19-pandemia on tuonut esiin kiireellisen tarpeen vastata pitkäaikaisiin haasteisiin, jotka vaikuttavat yhteiskunnan oikeudenmukaisuuteen. Niitä ovat kansallisten terveydenhuolto- ja sosiaaliturvajärjestelmien valmius ja selviytymiskyky sekä kohtuuhintaisen ja laadukkaan terveydenhuollon, pitkäaikaishoidon ja lastenhoidon tasavertainen saatavuus, väestörakenteen muutos, globalisaatio sekä digitaalinen muutos ja vihreä siirtymä. Haasteita voivat aiheuttaa esimerkiksi työllisyys, osaaminen, terveys ja koulutus. On puuttava erityisesti lisääntyvään eriarvoisuuteen ja tuettava kriisistä eniten kärsineitä, kuten nuoria, naisia ja haavoittuvia väestöryhmiä. Covid-19-pandemia on osoittanut myös, että on tarpeen luoda oikeudenmukaisempi ja kestävämpi liiketoimintaympäristö ja tarkastella työoloja monilla aloilla. Pitkittyneet sulkutoimet ovat vauhdittaneet verkkopalvelujen käyttöä ja sähköistä kaupankäyntiä, ja suuntaus todennäköisesti jatkuu. Verkkoympäristöä kuitenkin hallitsevat tällä hetkellä muutamat suuret toimijat, joiden markkinavoima ja veropohjien liikkuvuus kasvavat edelleen, mikä toisinaan heikentää monien pienempien eurooppalaisten yritysten mahdollisuuksia käynnistää ja laajentaa toimintaa sisämarkkinoilla. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä siihen, että tuetaan demokratian kannalta keskeisiä aloja, erityisesti media-alaa, jolle tukea olisi annettava tiedotusvälineiden vapautta ja moniarvoisuutta kunnioittavalla ja edistävällä tavalla. Lisäksi on tuettava niitä alueita, teollisuutta ja työntekijöitä, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten, ja lievennettävä siirtymän sosioekonomisia vaikutuksia. Tämä on tarpeen, jotta kansalaisille ja yrityksille voidaan tarjota yhtäläiset ja oikeudenmukaiset mahdollisuudet.

Talous- ja rahaliitto on vuoden 2008 finanssi- ja talouskriisiin verrattuna paljon vahvempi selviytymään kriiseistä, mutta makrotalouden vakauteen kohdistuu uusia haasteita. Covid-19-kriisi on hyvin erilainen kuin vuoden 2008 finanssikriisi. Sillä on suoria kielteisiä vaikutuksia talouden toimeliaisuuteen, ja se voi vaikuttaa myös makrotalouden vakauteen. Niihin on puuttava nopeilla ja määrätietoisilla toimilla. Olemassa olevat epätasapainot uhkaavat pahentua, ja uusia on syntymässä. Välittömänä painopisteenä on sen vuoksi selviytymiskykyä edistävä talouden elpymisen edistäminen. Jatkovaa seurantaa ja valppautta tarvitaan. Jäsenvaltioiden olisi vastattava syntymässä olevaan epätasapainoon uudistuksilla, joilla parannetaan taloudellista ja sosiaalista selviytymiskykyä. Elpymis- ja palautumistukiväline auttaa jäsenvaltioita vastaamaan kohtaamiinsa taloudellisiin ja sosiaalisiin haasteisiin. Jäsenvaltioiden olisi vuonna 2021 jatkettava julkisen talouden joustomahdollisuuksien käyttämistä talouden tukemiseksi. Julkisella taloudella on oma roolinsa kestäväan ja osallistavaan kasvuun kannustamisessa. Se varmistaa talouden vakauden ja kyvyn tukea kysyntää ja antaa apua, kun sitä tarvitaan. Covid-19-pandemia asettaa talouden toimeliaisuudelle merkittäviä paineita, millä on kielteisiä vaikutuksia julkiseen ja yksityiseen velkaan. Kunhan taloustilanne sallii, finanssipolitiikan tavoitteena olisi oltava maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä

samalla kun edistetään investointeja, vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta sekä sosiaalista osallisuutta.

Kilpailukykyinen kestävyys edellyttää avoimuutta ja vahvoja sisämarkkinoita. Yksityisten sidosryhmien ja sijoittajien osallistuminen on välttämätöntä, jotta EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano voi onnistua. Julkisilla varoilla ei pitäisi korvata tai syrjäyttää yksityisiä sijoittajia, vaan täydentää ja ohjata yksityisiä investointeja tarvittaessa eli silloin, kun covid-19-pandemiasta ja sitä seuranneesta talouskriisistä johtuvat järjestelmäpuutteet, markkinoiden puutteellinen toiminta tai vahingot estävät markkinoiden elpymisen omin voimin ja politiikkatavoitteiden saavuttamisen. Sisämarkkinoilla on turvattava tasapuoliset toimintaedellytykset innovoinnin edistämiseksi ja elpymisen nopeuttamiseksi.

III. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien keskeiset periaatteet: painopisteet jäsenvaltioille

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso tarjoaa vakiintuneet puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan koordinoinnille, jolla voidaan ohjata unionia ja jäsenvaltioita selviytymään elpymisen sekä vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen haasteista. Jäsenvaltioiden elpymis- ja palautumissuunnitelmilla olisi puututtava neuvoston antamissa maakohtaisissa suosituksissa esitettyihin haasteisiin. On yhteisen etumme mukaista vastata uudistus- ja investointitarpeisiin samanaikaisesti; niiden on pelattava hyvin yhteen, jotta ne voivat vahvistaa toisiaan.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on otettava huomioon maakohtaiset haasteet, ja ne on sovittava yhteen EU:n painopisteiden kanssa. Tämä koskee myös jäsenvaltioille viime vuosina, erityisesti vuosien 2019 ja 2020 ohjausjaksoissa, annettuja maakohtaisia suosituksia. Muuntaessaan kyseisiä suosituksia konkreettisiksi uudistuksiksi ja investoinneiksi jäsenvaltioiden olisi keskityttävä niihin haasteisiin ja painopisteisiin, joiden kohdalla voidaan saada aikaan pysyvin vaikutus ja parantaa kasvupotentiaalia, uusien työpaikkojen luomista, terveydenhuoltojärjestelmiä, taloudellista ja sosiaalista selviytymiskykyä ja alueellista yhteenkuuluvuutta jäsenvaltiossa. Samalla uudistuksissa ja investoinneissa on noudatettava haittavaikutusten välttämisen periaatetta ja käytettävä mahdollisuuksien mukaan EU:n luokitusjärjestelmäasetusta⁶ vertailuarvona.

Vihreä siirtymä

Kaikissa kansallisissa elpymis- ja palautumissuunnitelmissa on painotettava voimakkaasti sekä uudistuksia että investointeja, joilla tuetaan vihreää siirtymää. Jotta elpymis- ja palautumissuunnitelmalla noudatettaisiin Eurooppa-neuvoston sitoumusta saavuttaa ilmastotoimien valtavirtaistamista koskeva 30 prosentin tavoite sekä monivuotisessa rahoituskehyksessä että Next Generation EU -välineessä, menoista vähintään 37 prosentin on liityttävä ilmastoon.

---

⁶ Asetus (EU) 2020/852

EU:n tavoitteena on ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä, ja sen on määrä korottaa vuoteen 2030 tähtääviä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevia tavoitteitaan merkittävästi. Jotta voitaisiin ilmastotavoitteen mukaisesti vähentää päästöjä 55 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä, jäsenvaltioiden olisi esitettävä uudistuksia ja investointeja vihreän siirtymän tueksi energian, liikenteen, teollisuuden hiilivapaaksi saattamisen, kiertotalouden, vesihuollon ja biodiversiteetin aloilla. Nämä vastaavat myös talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä määritettyjä keskeisiä investointialoja. Jäsenvaltioiden olisi käytettävä tässä työssä perustana kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmiaan, joissa ne määrittelevät kansalliset panoksensa yhteisten EU:n laajuisten ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseen ja esittelevät vuosiksi 2021–2030 kaavailemiaan uudistuksia ja investointeja tavoitteiden saavuttamiseksi. Komissio esittää tämän vuoden lokakuussa kunkin jäsenvaltion kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman arvioinnin, jossa annetaan jäsenvaltioille tärkeää ohjeistusta elpymis- ja palautumissuunnitelmien valmisteluun.

Jäsenvaltioiden olisi nopeutettava päästöjen vähentämistä uusiutuvan energian ja vedyn nopealla käyttöönotolla ja lisäämällä rakennusten energiatehokkuutta koskevia toimia. Jäsenvaltioiden olisi elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan keskityttävä pisimmälle vietyihin ja innovatiivisimpiin hankkeisiin uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi. Rakennusten peruskorjaussuunnitelmat ovat olennaisen tärkeitä, jotta talouden elpymistä voidaan tukea luomalla rakennusalan työpaikkoja, säästämällä energialaskuissa, parantamalla asumisolosuhteita ja vähentämällä energiaköyhyyttä. Komissio tukee erityisesti rakennusten kunnostamiseen kannustavan aloitteen kautta erilaisia toimia, joilla edistetään rakennusten peruskorjaamista. Tavoitteena on, että rakennuskannan nykyinen vuotuinen kunnostusaste vähintään kaksinkertaistuu. Näitä investointeja olisi täydennettävä tarvittavilla sääntelyuudistuksilla, joilla tällaiset investoinnit mahdollistetaan ja niistä tehdään kestäviä.

Myös investoinnit kestäväan liikkuvuuteen voivat tukea elpymistä voimakkaasti. Liikennettä koskevilla toimenpiteillä voidaan merkittävästi vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja parantaa ilmanlaatua. Samalla edistetään tuottavuuden kasvua. Jäsenvaltioiden olisi kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia laatiessaan pohdittava esimerkiksi julkiseen liikenteeseen ja infrastruktuuriin kohdistuvia investointitoimenpiteitä, joilla tuetaan siirtymistä kestävämpään ja älykkäämpään liikkuvuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita saumattomat ja tehokkaat eurooppalaiset multimodaaliset verkot sekä matkustajia ja rahtia palvelevien Euroopan laajuisten liikenneverkkojen parantaminen. Tavoitteen saavuttamisen kannalta keskeisiä ovat myös uudistukset ja investoinnit, joilla pyritään lisäämään päästöttömien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen kysyntää ja nopeuttamaan lataus- ja tankkausinfrastruktuurin käyttöönottoa. Toimia olisi täydennettävä investoinneilla vähähiilisiin energiateknologioihin ja arvoketjuihin, esimerkiksi vetyyn ja akkuihin, sekä kestäväan energiainfrastruktuuriin. Ajoneuvo- ja polttoaineverotuksen tarjoamien ympäristökannustimien uudistaminen on erityisen tärkeää tämän kehityksen tukemiseksi. Liikennealan mahdollisuuksia käsitellään lisää kestäväa ja älykästä liikkuvuutta koskevassa komission strategiassa, joka on määrä hyväksyä ennen vuoden 2020 loppua.

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimia myös kiertotalouden kehittämiseksi, ympäristöinfrastruktuurin parantamiseksi sekä biodiversiteetin suojelemiseksi ja palauttamiseksi. Kiertotalous luo paikallisia ympäristön kannalta kestäviä työpaikkoja jätteen syntymisen ehkäisemisen ja uudelleenkäytön, korjaamisen, uudelleenvalmistuksen ja kierrätyksen kautta. Se parantaa EU:n selviytymiskykyä ja avointa strategista riippumattomuutta, kun sen myötä kehitetään innovatiivisia liiketoimintamalleja, joissa hyödynnetään digitaaliteknologiaa luonnonvarojen ja uusiuraaka-aineiden tehokkaan käytön parantamiseksi. Ympäristöinfrastruktuurin parantaminen erityisesti jäte- ja vesihuollon osalta ja ympäristön pilaantumisen vähentäminen suojelee kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia ympäristöön liittyviltä riskeiltä ja vaikutuksilta. Biodiversiteetin ja luonnon ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen sekä kestävien elintarvikejärjestelmien varmistaminen ovat keskeisiä keinoja vahvistaa hiilinielua, parantaa selviytymiskykyä ja estää tulevien epidemioiden syntymistä ja leviämistä. Lisäksi tämä luo maaseudulle uusia taloudellisia mahdollisuuksia kestävämmän maankäytön myötä.

Jäsenvaltioiden on otettava huomioon tarve varmistaa, että siirtymä on oikeudenmukainen ja sosiaalisesti tasapuolinen kaikilla vihreillä politiikanaloilla. Tämä tarkoittaa erityisesti sitä, että kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien olisi oltava kaikilta osin johdonmukaisia niiden alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien kanssa, joita ehdotetaan oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin puitteissa.

Digitaalinen muutos ja tuottavuus

Jäsenvaltioiden olisi varmistettava elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan, että digitaalisen muutoksen tavoitetaso on korkea. Elpymis- ja palautumistukiväline tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden edistää digitalisaatiota kaikilla talouden ja yhteiskunnan aloilla, myös julkisissa palveluissa. Tämän varmistamiseksi komissio ehdottaa, että kunkin elpymis- ja palautumissuunnitelman menoista vähintään 20 prosenttia liittyy digitaalialaan.

Jäsenvaltioiden olisi keskityttävä verkkoyhteyksiä parantaviin uudistuksiin ja investointeihin. Näitä ovat esimerkiksi erittäin suuren kapasiteetin verkkojen laajan käyttöönoton edistäminen ja helpottaminen, kuten kaupunkien ja maaseudun kotitalouksien sekä merkittävien liikenneväylien 5G- ja gigabittiyhteydet EU:n vuodeksi 2025 asettamien näitä yhteyksiä koskevien tavoitteiden mukaisesti. Kyseiset investoinnit ovat tärkeitä digitaalisen kuilun kuromiseksi umpeen siten, ettei yksityisiä investointeja kuitenkaan sytjätetä, jos markkinat toimivat hyvin. Kuten Next Generation EU -välineen yhteydessä on todettu, erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, kuten 5G:n ja kuituverkon, nopealla käyttöönotolla on myönteisiä heijastusvaikutuksia koko yhteiskuntaan. Tällaisia ovat esimerkiksi asianmukaisen kaistanleveyden ja kattavuuden käyttöönotto elpymisen ja palautumisen kannalta keskeisillä aloilla, kuten maataloudessa, liikenteessä, terveydenhuollossa ja koulutuksessa. Euroopan avoin strateginen riippumattomuus lujittuu, ja samalla voidaan hyödyntää avoimen talouden etuja tukemalla infrastruktuuria, jota tarvitaan tulevaisuuden sovelluksissa ja prosesseissa.

Digitaalisten taitojen kehittäminen kaikilla tasoilla on edellytys sille, että kaikki eurooppalaiset voivat toimia yhteiskunnassa ja hyötyä digitaalisesta muutoksesta. Tämä edellyttää uudistuksia perus- ja korkea-asteen koulutuksessa, osaamisen kehittämisessä ja

elinikäisessä oppimisessa, jotta voidaan tukea työmarkkinoita siirtymässä sekä kehittää ja ottaa käyttöön keskeisiä digitaaliteknologioita ja muovata Euroopan digitaalista tulevaisuutta. Digitaalisen kuilun ehkäisemiseksi olisi tuettava digitaalisen infrastruktuurin, laitteiden ja taitojen tasavertaista saatavuutta. Julkishallinnon muuttuminen uuden sukupolven digitaalisten välineiden käytön myötä, esimerkiksi oikeuslaitosten digitalisointi, parantaa hallinnollisia prosesseja ja helpottaa verkkovuorovaikutusta kansalaisten ja yritysten kanssa. Yritysten digitalisointia olisi nopeutettava ottamalla digitaaliset ratkaisut kestävästi käyttöön ja toteuttamalla kyberiskuilta suojaava digitaalinen muutos kaikilla aloilla. Digitaalisten ratkaisujen kehittäminen on keskeinen vihreään siirtymän mahdollistava tekijä.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmissa olisi keskityttävä myös huipputason digitaalisten valmiuksien kehittämiseen ja käyttöönottoon. Uudistukset ja investoinnit, jotka mahdollistavat tekoälyn, suurteholaskennan, kyberturvallisuuden, kvanttitekniikat ja -infrastruktuurit, turvalliset verkkoyhteydet, mikroelektroniikan ja elektroniikan komponentit, pilvi-infrastruktuurin ja -palvelut, avaruuspalvelut ja lohkoketjut, tarjoavat ainutkertaisen mahdollisuuden lisätä tuottavuutta pitkällä aikavälillä ja luoda Euroopalle johtoasema näillä maailmanlaajuisesti kilpailukykyisillä aloilla. Jotta EU:n avointa strategista riippumattomuutta voitaisiin vahvistaa, jäsenvaltiot voivat toteuttaa elpymis- ja palautumistukivälineen avulla investointeja ja uudistuksia näillä talouksiensa kannalta keskeisillä aloilla.

Oikeudenmukaisuus

Elpymis- ja siirtymäprosessin on oltava kaikkien eurooppalaisten kannalta oikeudenmukainen. Sen yhteydessä on estettävä eriarvoisuuden lisääntyminen, varmistettava kaikkien yhteiskuntaryhmien tuki ja edistettävä sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta. Elpymis- ja palautumistukivälineen avulla jäsenvaltiot voivat vastata rakenteellisiin haasteisiinsa, jotka on jo vuosien ajan yksilöity talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä ja joita covid-19-kriisi on pahentanut. Vaikka työajan lyhentämistäjärjestelyt ovat auttaneet hillitsemään kriisin vaikutusta työllisyyteen, työmarkkinaolosuhteet heikkenevät ja työttömyyden odotetaan kasvavan jyrkästi useilla aloilla ja useissa Euroopan osissa. Nuorten tilanteeseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Olisi pyrittävä kaikin tavoin estämään tilanne, jossa työttömyys ja sosiaalinen syrjäytyminen pääsevät juurtumaan, sekä helpottamaan työmarkkinoiden mukautumista vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen. On myös tärkeää edistää alueiden lähentymistä ja parantaa niiden selviytymiskykyä, ja erityisesti vähentää alueellisia eroja.

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria noudattaen toimenpiteitä, joilla varmistetaan yhtäläiset mahdollisuudet, inklusiivinen opetus, oikeudenmukaiset työolot sekä riittävä sosiaalinen suojelu. Väestörakenteen muutoksen lisäksi vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos edellyttävät nykyisten sosiaalisen suojelun järjestelmien ja työmarkkinoiden tarkastelua. Nuorten lisäksi kriisi on vaikuttanut suhteettoman paljon naisiin ja muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten matalan osaamistason työntekijöihin, vammaisiin ja henkilöihin, jotka kuuluvat rodullisiin tai etnisiin vähemmistöihin. Tämä edellyttää merkittäviä toimia, joilla helpotetaan heidän pääsyään työmarkkinoille. Esimerkiksi työmarkkinoiden segmentoitumiseen on puututtava monissa jäsenvaltioissa, vahvistettava aktiivista työvoimapolitiikkaa sekä parannettava

koulutusjärjestelmien inklusiivisuutta. On erityisen tärkeää, että muita heikommassa asemassa olevilla on yhtäläiset mahdollisuudet laadukkaaseen koulutukseen, jotta voidaan kompensoida sitä tosiasiaa, että sosioekonominen tausta on tällä hetkellä tärkein lasten ja nuorten oppimistuloksiin vaikuttava tekijä.

Erilaiset eriarvoisuuden ilmenemismuodot rajoittavat kasvua ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. On yhä tärkeämpää varmistaa tasavertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja laadukkaaseen terveydenhuoltoon ja parantaa pitkäaikaishoidon tilannetta myös sen vuoksi, että covid-19-pandemian vaikutus kansanterveyteen jatkuu vuosia. Sellaisten korkealaatuisten terveydenhuoltopalvelujen tarjoaminen, jotka ovat julkisen talouden kannalta järkeviä, kohtuuhintaisia ja helposti saatavilla, edistää osaltaan yhteiskunnan terveyttä ja sopeutumiskykyä ja työvoiman tuottavuutta. Lisäksi on puututtava edelleen suuriin työllisyys- ja palkkaeroihin miesten ja naisten välillä. Tässä suhteessa ratkaisevan tärkeitä ovat riittävä tuki toimiville työ- ja yksityiselämän tasapainottamiseen tähtääville toimenpiteille, laadukkaiden lastenhoitopalvelujen saatavuus, tulotukijärjestelyt, laadukkaiden työpaikkojen luomista tukevat vero- ja etuusjärjestelmien uudistukset ja työnteon pidäkkeiden vähentäminen. Sosiaalisen suojelun järjestelmien ja verojärjestelmien uudistuksilla voidaan vähentää eriarvoisuutta esimerkiksi siirtämällä verorasitusta työn verottamisesta vähemmän vääristäviin veroihin.

Makrotalouden vakaus

Jäsenvaltioiden olisi vuonna 2021 edelleen annettava kohdennettua ja väliaikaista finanssipoliittista tukea tilanteessa, jossa yleinen poikkeuslauseke on aktivoitu, ja turvattava samalla julkisen talouden kestävyys keskipitkällä aikavälillä. Jäsenvaltioiden olisi asteittain siirryttävä suojaavista hätätoimista toimenpiteisiin, joilla helpotetaan resurssien kohdentamista uudelleen, ja tuettava elpymistä. Kunhan taloustilanne sallii, finanssipoliittikan tavoitteeksi olisi asetettava maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman palauttaminen keskipitkällä aikavälillä sekä velkakestävyuden varmistaminen samalla kun lisätään investointeja. Tuleviin kriiseihin on tärkeää valmistautua täydentämällä finanssipoliittisia puskureita. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivointi ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen menettelyjä.

Julkisen talouden laadun parantaminen on tärkeää kasvupotentiaalin parantamiseksi ja talouden muutoksen tukemiseksi. Jäsenvaltioissa on hyväksytty ennennäkemättömiä finanssipoliittisia toimenpidepaketteja, joiden myötä julkisen sektorin rooli taloudessa on kasvanut. On siis erittäin tärkeää, että julkishallinto toimii tehokkaasti ja vaikuttavasti. Kriisistä toipuvat muita nopeammin ne jäsenvaltiot, jotka huolehtivat, että julkista taloutta hoidetaan moitteettomasti. Julkisilla menoilla on tuettava vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta esimerkiksi vihreiden ja ympäristöä säästävien julkisten hankintojen ja vihreän budjetoinnin kautta. Lisäksi hiilen hinnoittelu ja ympäristöverotus ovat tärkeitä ympäristö- ja rahoitusvälineitä vihreän siirtymän toteuttamisessa. Jotta elvyttämiseen käytettäviin julkisiin varoihin saadaan vipuvaikutusta, on keskeisen tärkeää lisätä yksityistä rahoitusta esimerkiksi syventämällä pääomamarkkinaunionia, laajentamalla paikallisia pääomamarkkinoita ja lisäämällä kestävä rahoitusta.

Yksityisen velan hallitun kehittymisen varmistamiseksi tarvitaan asianmukaisia toimenpiteitä. Covid-19-kriisi heikentää työllisyyttä ja yrityssektorin kannattavuutta. Yksityinen velka lisääntyy, ja velkojen oikea-aikaisen takaisinmaksun todennäköisyys

heikkenee. Tämän vuoksi on tärkeää luoda oikeanlaiset olosuhteet nopeille ja toimiville oikeussuojakeinoille, myös maksukyvyttömyysmenettelyjen yhteydessä, ja varmistettava samalla, että luotonanto yrityksille ja kotitalouksille jatkuu rahoitusalan, kuluttajien ja yritysten välillä sovittujen parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

IV. Uudistusten ja investointien edistäminen vahvan elpymisen tukemiseksi: eurooppalaiset lippulaivahankkeet

Vaikka suunnitelmat ovat kunkin jäsenvaltion erityistilanteen mukaisia, on joitakin yhteisiä haasteita, jotka edellyttävät koordinoituja investointeja ja uudistuksia. Elpymis- ja palautumistukiväline tarjoaa mahdollisuuden toteuttaa eurooppalaisia lippulaivahankkeita, joista on konkreettista hyötyä taloudelle ja kansalaisille kaikkialla EU:ssa. Näillä hankkeilla olisi puututtava kysymyksiin, jotka ovat kaikille jäsenvaltioille yhteisiä. Niitä varten tarvitaan merkittävästi investointeja, ne luovat työpaikkoja ja kasvua ja ne ovat tarpeen vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta varten. Komissio kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa investointeja ja uudistuksia jäljempänä luetelluilla aloilla. Näillä lippulaivahankkeilla varmistetaan Euroopan elpymisen onnistuminen. Niiden avulla Euroopasta tulee digitaalinen ja aiempaa vihreämpi maanosa ja jäsenvaltioiden välinen yhteenkuuluvuus lisääntyy.

- 1. Energiantuotannon tehostaminen** – Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavia, puhtaita teknologioita olisi otettava käyttöön etupainotteisesti, ja uusiutuvien energialähteiden kehittämistä ja käyttöä olisi vauhditettava ja niiden integrointia nopeutettava nykyaikaistettujen verkkojen ja paremman yhteenliitettävyyden kautta. Lippulaivahankkeella luodaan perusta vedyn edelläkävijämarkkinoille Euroopassa ja siihen liittyvälle infrastruktuurille. Tavoitteena on antaa rakentamiseen ja sektori-integroitumiseen tukea, joka kattaa lähes 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä tarvittavasta uusiutuvan sähköenergian määrästä (500 GW), ja tukea kuuden gigawatin elektrolyysikapasiteetin käyttöönottoa ja 1 miljoonan uusiutuvan vetytonnin tuotantoa ja kuljetusta EU:ssa vuoteen 2025 mennessä.
- 2. Kunnostaminen** – Parantamalla julkisten ja yksityisten rakennusten energia- ja resurssitehokkuutta voidaan merkittävästi edistää EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista, luoda suuri määrä paikallisia työpaikkoja kaikissa jäsenvaltioissa ja edistää digitaalista kehitystä älykkään asumisen ja älykkään mittaamisen avulla. Lippulaivahankkeen myötä voidaan vuoteen 2025 mennessä kaksinkertaistaa kunnostettujen rakennusten määrä ja edistää pitkälle meneviä peruskorjauksia.
- 3. Lataus ja tankkaus** – Tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavaa puhdasta teknologiaa edistetään, jotta voidaan nopeuttaa kestävien, helposti saavutettavien ja älykkäiden liikennemuotojen ja lataus- ja tankkausasemien käyttöönottoa ja joukkoliikenteen laajentamista. Näin saadaan Euroopan kaupungeista ja alueista puhtaampia, nopeutetaan teollisuuden muutosprosessia ja edistetään Pariisin ilmastotavoitteiden saavuttamista. Lippulaivahankkeen tavoitteena on rakentaa

kolmasosa vuonna 2030 tarvittavista kolmesta miljoonasta latauspisteestä ja puolet tuhannesta tarvittavasta vetytankkausasemasta vuoteen 2025 mennessä.

4. **Yhteenliittäminen** – Euroopan kansalaisilla ja yrityksillä olisi oltava pääsy nopeisiin laajakaistapalveluihin. Tällä hetkellä vain 44 prosentilla kotitalouksista on pääsy erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin, jotka pystyvät tarjoamaan vähintään yhden gigabitin yhteyden. Maaseudulla tällaisten verkkojen kattavuus on huomattavasti pienempi. Nopeiden laajakaistapalvelujen, kuten kuitu- ja 5G-verkkojen, saaminen nopeasti kaikkien alueiden ja kotitalouksien saataville sekä kvanttialatun viestinnän kehittäminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa mahdollisimman laaja kattavuus alueilla, joille markkinat eivät ulotu, ja säilyttää samalla EU:n avoin strateginen riippumattomuus. Vaikka kaupunkialueiden ja keskeisten maaliikenneväylien tarpeet todennäköisesti katetaan nopeammin yksityisellä rahoituksella, elpymis- ja palautumistukivälineellä olisi varmistettava, että kaikilla alueilla on vuoteen 2025 mennessä mahdollisimman laaja katkeamaton 5G-kattavuus.
5. **Nyky aikaistaminen** – EU:n henkilökortti ja keskeiset digitaaliset julkiset palvelut olisi nykyaikaistettava ja asetettava kaikkien saataville. Turvallinen EU:n laajuinen sähköinen tunnistautuminen ja varmentaminen viranomaisten ja yksityisten toimijoiden palveluissa antavat kansalaisille mahdollisuuden hallita verkkohenkilöllisyyttään ja tietojaan verkossa ja käyttää digitaalisia verkkopalveluja. Julkishallinnon ja julkisten palvelujen digitalisointi lisää molempien vaikuttavuutta. Tämä koskee myös oikeuslaitosta ja terveydenhuoltojärjestelmää. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että ne pystyvät tarjoamaan vuoteen 2025 mennessä eurooppalaisen digitaalisen identiteetin (sähköisen henkilökortin), ja julkishallinnon olisi tarjottava yhteentoimivia, yksilöllisiä ja käyttäjäystävällisiä digitaalisia julkisia palveluja.
6. **Mittakaavan kasvattaminen** – EU:n digitaalinen muutos riippuu eurooppalaisen teollisen pilvikapasiteetin lisäämisestä ja kyvystä kehittää kaikkein tehokkaimpia, edistyneimpiä ja ympäristön kannalta kestävimpiä prosessoreja. Lippulaivahankkeen tavoitteena on kaksinkertaistaa puolijohteiden tuotanto Euroopassa vuoteen 2025 mennessä ja tuottaa kymmenen kertaa aiempaa energiatehokkaampia prosessoreita. Näin voidaan esimerkiksi ottaa nopeasti käyttöön verkkoyhteydellä varustettuja autoja ja kaksinkertaistaa niiden EU:n yritysten osuus, jotka käyttävät edistyneitä pilvipalveluja ja massadataa (nykyään 16 prosenttia).
7. **Uudelleen- ja täydennyskoulutus** – Uudelleen- ja täydennyskoulutukseen on investoitava aiempaa enemmän, jotta voidaan tukea vihreää siirtymää ja digitaalista muutosta, parantaa innovointi- ja kasvupotentiaalia, edistää taloudellista ja sosiaalista palautumiskykyä ja varmistaa laadukkaat työpaikat ja sosiaalinen osallisuus. Investoinneissa ja uudistuksissa olisi keskityttävä kaikenikäisten kansalaisten digitaalisiin taitoihin sekä yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen. Eurooppalaisista 42 prosentilla ei ollut vuonna 2019 edes digitaalisia perustaitoja. Niiden 16–74-vuotiaiden eurooppalaisten osuus, joilla on digitaaliset perustaidot, olisi

kasvatettava 70 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Koulutusjärjestelmät on mukautettava tämän vuosisadan haasteisiin. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että koululaisten digitaalisia taitoja parannetaan merkittävästi, jotta tietokone- ja informaatiolukutaidoltaan heikkojen 13–14-vuotiaiden osuus pienenee alle 15 prosenttiin. Jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota heikommassa asemassa oleviin ryhmiin, naisiin ja erityisesti työmarkkinoille vasta tuleviin nuoriin luomalla laadukkaita työllistymismahdollisuuksia, tukemalla oppisopimuskoulutuksen tarjonnan riittävyyttä ja vahvistamalla ammatillista koulutusta. Vuoteen 2025 mennessä vähintään neljän viidestä ammattitutkinnon suorittaneesta pitäisi olla työllistynyt ja kolmen viidestä pitäisi saada työpaikkakoulutusta.

Elpymistuen nopean käyttöönoton kannalta on ratkaisevan tärkeää luoda oikeanlaiset olosuhteet investointihankkeiden nopealle toteuttamiselle. Jotta investointeja voidaan toteuttaa nopeasti, on keskeistä tunnistaa pullonkaulat ja niiden taustalla olevat syyt sekä jäsenvaltioissa että EU:n tasolla. Investointihankkeisiin voi kohdistua monenlaisia riskejä yrityksen perustamiseen liittyvistä hallinnollisista rasitteista osajapulaan, raskaaseen tai monimutkaiseen verotukseen, veronkiertoon, rajoittavaan alakohtaiseen lainsäädäntöön ja pitkällisiin oikeudenkäynteihin. Elpymis- ja palautumistukivälineen onnistunut täytäntöönpano riippuu investointien esteiden poistamisesta ja liiketoimintaympäristön parantamisesta. Tämä osoittaa jälleen, että on tärkeää tukea investointipolitiikkaa sitä täydentävillä rakenneuudistuksilla.

Jäsenvaltioiden olisi panostettava investointeihin, jotka hyödyttävät sisämarkkinoita. Rajatylittävät ja useita maita kattavat hankkeet ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan edistää tietäntyyppisiä investointeja, kuten rajayhdysjohtoja tai liikenneverkkoja, tai tulevaisuuteen tähtääviä digitaalisia ja vihreitä hankkeita, joista on konkreettista hyötyä sisämarkkinoille. Komissiolla on tässä aktiivinen rooli. Se varmistaa, että useita maita kattavat hankkeet ovat avoimia kaikille kiinnostuneille jäsenvaltioille, jotta niiden potentiaali arvoketjujen yhdistämiseksi voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin, teollisuusekosysteemien selviytymiskyky paranee ja sisämarkkinat syventyvät. Komissio valvoo myös, että välineen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteita noudatetaan. Monia maita kattavat rajatylittävät hankkeet – erityisesti jos niihin liittyy muita EU:n ohjelmia – hyötyisivät tehokkaasta koordinoinnista, jota komissio on valmis hoitamaan. Monet näistä hankkeista myös lisäävät Euroopan talouden strategista riippumattomuutta.

Jäsenvaltioiden on parannettava EU:n varojen vastaanottokykyä kansallisella tasolla. Niiden olisi tätä varten keskityttävä niihin maakohtaisiin suosituksiin, jotka ovat tärkeitä uudistusten ja niihin liittyvien investointien toteuttamisen helpottamiseksi. Määräviä tekijöitä jäsenvaltion liiketoimintaympäristössä ovat oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen ja hyvä hallintotapa, toimivat instituutiot, riippumaton ja tehokas oikeuslaitos, laadukas julkishallinto, vankat korruption, rahanpesun ja petosten torjunnan kehykset, julkisten hankintojen tehokas toteuttaminen, toimivat maksukyvyttömyyskehykset ja tehokkaat verojärjestelmät. Kaikki nämä näkökohdat voivat vaikuttaa investointipäätöksiin ja siihen, miten nopeasti toimijat käynnistävät investointihankkeita. Myös EU:n tasolla tehtävää oikeudellisia ja menettelyllisiä näkökohtia koskevaa työtä olisi nopeutettava jäsenvaltioiden toimien täydentämiseksi. Tarkoituksena on muun muassa suojata unionin taloudellisia etuja. Komissio antaa lisäohjeita keskeisistä toimista, joita voidaan toteuttaa investointien nopean toteuttamisen

varmistamiseksi ja jäsenvaltioiden avustamiseksi elpymis- ja palautumissuunnitelmien toteuttamisessa teknisen tuen välineen kautta.

Jäsenvaltioille elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävät varat tulevat sen rahoituksen lisäksi, jonka ne tavallisesti saavat EU:n koheesipolitiikan puitteissa tai muista EU:n lähteistä. Jäsenvaltiot voivat johdonmukaisuuden ja synergian varmistamiseksi yhdistää rahoitusta eri välineistä, jos rahoitus ei ole päällekkäistä ja jos ne ilmoittavat eri rahoitusosuudet elpymis- ja palautumissuunnitelmissaan. On tärkeää, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön luotettavat koordinoitimekanismit sekä suunnittelu- että toteutusvaiheessa ja takaavat laajan vuoropuhelun sidosryhmien, alueellisten ja taloudellisten kumppanien ja työmarkkinaosapuolten kanssa. Elpymis- ja palautumistukivälinettä voidaan käyttää myös yksityisten investointien edistämiseen esimerkiksi yhdessä InvestEU-ohjelman kanssa tai Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tehtävien ja kumppanuuksien puitteissa. Elpymis- ja palautumistukivälineestä on erityistä hyötyä kansallisella tasolla toteuttaville suurille hankkeille. Kun otetaan huomioon, että elpymis- ja palautumistukivälineen varat on sidottava vuoteen 2023 mennessä, jäsenvaltiot voivat keskittyä hankkeisiin, joiden valmistelu on edennyt melko pitkälle.

V. Uudistukset ja investoinnit talouspolitiikan EU-ohjausjakson keskiössä

Talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja uusi elpymis- ja palautumistukiväline liittyvät kiinteästi toisiinsa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmat arvioidaan suhteessa maakohtaisiin suosituksiin. Koska talouspolitiikan EU-ohjausjakson ja elpymis- ja palautumistukivälineen aikataulut ovat päällekkäiset, ohjausjaksoa on tarpeen väliaikaisesti mukauttaa elpymis- ja palautumistukivälineen käynnistämisen mukaan.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmista tulee tärkein viiteasiakirja jäsenvaltioiden tulevaisuuteen tähtääville politiikka-aloitteille. Koska talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja elpymis- ja palautumissuunnitelmat täydentävät toisiaan ja pyydettyjen asiakirjojen sisältöä ja määrää on syytä virtaviivaistaa, jäsenvaltioita kannustetaan toimittamaan kansallinen uudistusohjelma ja nämä suunnitelmat yhtenä asiakirjana. Asiakirjassa esitetään yleiskatsaus uudistuksiin ja investointeihin, joita jäsenvaltio aikoo toteuttaa tulevina vuosina elpymis- ja palautumistukivälineen tavoitteiden mukaisesti. Komissio liittää elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vuonna 2021 toimittavista jäsenvaltioista laadittaviin neuvoston täytäntöönpanosäädöksiä koskeviin ehdotuksiin analyysiasiakirjat, joissa arvioidaan suunnitelmien sisältöä. Näillä asiakirjoilla korvataan talouspolitiikan EU-ohjausjakson maaraportit vuonna 2021. Täytäntöönpanosäädöksiä koskeva ehdotuspaketti ja uudelleen suunnatut maakohtaiset arvioinnit julkaistaan porrastetusti elpymis- ja palautumissuunnitelmien toimittamisen ja komission arviointien valmistumisen mukaan.

Koska elpymis- ja palautumissuunnitelmat ovat kattavia ja tulevaisuuteen suuntautuvia, komission ei tarvitse vuonna 2021 esittää maakohtaisia suosituksia niille jäsenvaltioille, jotka toimittavat tällaisen suunnitelman. Komissio esittää kuitenkin vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesti suosituksia jäsenvaltioiden julkisen talouden tilanteesta vuonna 2021. Uudistusten toteuttamista seurataan edelleen edeltävien vuosien maakohtaisten suositusten perusteella.

Covid-19-kriisin aiheuttaman talouden merkittävän laskusuhdanteen seurauksena on vaarana, että syntyy uusia makrotalouden epätasapainoja, erityisesti yritysten ja

kotitalouksien velkaantuneisuuden lisääntymisen vuoksi. Tämä voi näkyä myös rahoitusallalla. Makrotalouden epätasapainoa koskevien menettelyihin kuuluvassa valvonnassa on tulevilla ohjauksilla keskityttävä näihin nopeasti esiin tuleviin riskeihin. Tämä on marraskuussa 2020 annettavan varoituskoneistia koskevan kertomuksen painopiste. Jäsenvaltioiden on toimitettava vakaus- ja lähentymisohjelmat huhtikuun 2021 loppuun mennessä. Komissio sisällyttää niiden arviointiin myös perusteelliset tarkastelut, joissa arvioidaan epätasapainotilannetta valittujen jäsenvaltioiden osalta.

Kyproksen, Irlannin, Espanjan ja Portugalin talous-, finanssi- ja rahoitusolanteen arviointiin sovelletaan tällä hetkellä ohjelman jälkeistä valvontaa, jotta niiden takaisinmaksukykyyn mahdollisesti kohdistuvat riskit voitaisiin tunnistaa. Tilanteesta raportoidaan puolen vuoden välein.⁷ Kreikka on ollut tiukennetun valvonnan piirissä sen jälkeen, kun makrotalouden sopeutusohjelma päättyi elokuussa 2018. Kun elpymis- ja palautumisväline otetaan käyttöön, on tärkeää varmistaa välineiden keskinäinen johdonmukaisuus, minimoida raportoinnista aiheutuva rasite ja välttää tarpeetonta päällekkäisyyttä sekä varmistaa samalla erilaisten oikeudellisten ja institutionaalisten vaatimusten noudattaminen. Komissio mukauttaa sekä ohjelman jälkeiseen että tiukennettuun valvontaan liittyvät raportointitoimet mahdollisimman pitkälti talouspolitiikan EU-ohjauksijakson virtaviivaistettuun aikatauluun. Syksystä 2020 alkaen komissio julkaisee puolivuositain laadittavat ohjelman jälkeiset valvontaraportit ja Kreikasta neljännesvuositain osana laajempia talous- ja finanssipolitiikan valvontapaketteja laadittavista raporteista kaksi marras- ja toukokuussa.

VI. Päätelmät

Jäsenvaltioiden on hyvin tärkeää aloittaa elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa valmistamiseksi mahdollisimman pian laaja vuoropuhelu, johon osallistuvat työmarkkinaosapuolet ja kaikki muut asiaankuuluvat sidosryhmät. Kansallinen sitoutuneisuus on keskeinen edellytys välineen onnistuneelle täytäntöönpanolle, pysyväle onnistumiselle kansallisella tasolla ja uskottavuudelle Euroopan tasolla. Komissio on valmis avustamaan kuulemis- ja tiedotustoimissa kaikilla tasoilla – läheisessä yhteistyössä kansallisten vastuuviranomaisten ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa – sekä tarvittaessa valmis antamaan teknistä tukea. Komissio kannustaa jäsenvaltioita olemaan tiiviisti yhteydessä sen yksiköiden kanssa, jotta suunnitelmaluonnoksista voidaan keskustella jo varhaisessa vaiheessa. Suunnitelmien johdonmukaisuuden varmistamiseksi jäsenvaltiot saavat komission yksiköiltä lisäohjeita siitä, miten elpymis- ja palautumissuunnitelmat on paras esittää. Komissio keskustelee samaan aikaan Euroopan parlamentin kanssa elpymisen tilasta osana säännöllistä taloudellista vuoropuhelua.

Elpymis- ja palautumistukivälineen käytännön toteuttaminen on yhteinen hanke, joka koostuu monista rinnakkaisista toimista. Komissio kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa sopimaan säädöksestä mahdollisimman pian, jotta välineen toiminta voisi alkaa 1. tammikuuta 2021.

---

⁷ Asetus (EU) N:o 472/2013.